

accs. designant llocs arrodonits; entre elles, 'rodal fondo on neix aigua',¹ provinent del ll. AERO, -ONIS, amb assimilació *e-ô>o-ô* acomplerta ja d'antic.

També està molt estesa una variant *ôro*, que va també proveïda d'article, doncs mostrant consciència d'un ús que ha estat viu com apel·latiu: a Quatretonda, *Clots de l'Oro* (xxxii, 4.18); muntanya de l'*Oro* a Cullera (xxx, 70.19); una descr. dels límits de la Governació de Xàtiva, feta c. l'a. 1600, posa *Cabezo d'Oro* (vacil·lant entre això i *Aro* i *Or*), entre el riu d'Aigües i la Punta Ronesa, afrontant amb la Governació d'Oriola (*El Arch.* iv, 379, 2f., 43, 77), *Platgeta de l'Oro* al Perelló de l'Albufera (xxx, 18.4); *L'Oro* pda. de Silla (xxx, 12.18); Carrer de l'*Oro* dins el poble d'Albalat (xxx, 121.15). Cometa de l'*Oro* a Benissa (xxxiv, 65.6). I algun cop en plural: Vinya d'*ôros* a Rellu. Més rara era una forma, que sembla ultra-catalanitzada, escapçant la -o: Serra d'*ôrs*, al Fondó de les Neus (xxxvi, 82.21).

Per aplegar aquest tipus amb *Ôro* AERONEM no hi ha dificultat en la naturalesa dels llocs, però sí en l'accentuació. Com sigui que aquesta forma està limitada a les zones més arabitzades del P.Val., podem suposar que resulta de l'altra per una alteració arabitzant de l'àrab morisco, cal també correspon a la fon. mossàrab l'assimilació *e-ô>o-ô*. Pot ser que havent-se arabitzat el mot en una forma *orûn*, fos pres per un plural aràbic en *-ûn*, i se n'extragués un pseudo-singular mossàrab: *oro*; en rigor, suposant que s'hagués pronunciat *uÿrûn* (= *ûrûn*) en l'àrab local, també es podria creure que s'accentués *ûrun* amb la retroacció de l'accent pròpia de l'àrab vulgar.²

L'Oret, *Cova de l'-*, te. Eslida (xxiv, 165.12); difícil que vingui de LAURETUM 'lloredar', base que hauria conservat *au* en mossàrab; pot ser simplt. dim. del mot *oro* estudiat. Ben cert el sign. del lloc suggereix algun deriv. de l'àr. *gâr* 'cova', com *gâÿÿâr* 'eau souterraine' (Gloss. de l'Edrissi), «fondrière» (*Boqtor*) en el seu plural *'aÿÿârât* (Dozy, ii, 230) >*al-gÿÿârât* amb imela, reduït a *L'Oret* per contaminació amb el mot *orô/oro* que estudiem.

El cogn. *Oroval* (o *-bal*) (potser també NL) té un altre origen: el nom de planta i d'ocell *orval* (*DECat.* vi, 129) que té variant *oroval*, 129b). Tampoc és fàcil relacionar-hi *Font d'Orobins*, a Segarra, te. Cervera (crec ja en el S.xiv., Duran Sanpere, *Misc. Fontserè* 161): sigui del mateix origen que *horminum*, nom savi de la planta *orval*, per algun canvi de terminació (o contaminació). O bé és derivat d'una variant del nom de la planta lleguminosa *erbs* (*DECat.* iii, 419), del ll. ERVOS (evol^o fon. possible o contaminat pel seu parent grec *orobanche*).

¹ Fora del P.Val., i l'àrea d'infl. àrabo-mossàrab, només tenim un *Orô*, designant un lloc on carbonen, a la vall de Ripoll (prop de «Balàs»): S.xviii

(Graells, *Claus de Farga*, p.98).—² Més hipotètic fóra postular en àrab una variant *'uri* en lloc dels mots coneguts *'iri*, i *'uria* atribuint-li el sentit 'bord d'una chose' que només en part es documenta en mots 'aquesta arrel' (*RMa.*, Dozy, *Suppl.* ii, 122); però és concebible que en part dels llocs s'hi acumulés.

ORONERS

Llogaret de la Noguera, agre. al te. de Fontllonga, uns 25 k. al N. de Balaguer, entre aquell poble i Àger.

PRON.: *oronés* a Àger i a La Régola, Casac. 1920. També crec haver-ho oït en les enqs. de 1956, a Àger o Tartareu (xv, 183ss.). *Oronés*, Porcioles, *Notes Folk.* de la Vall d'Àger, p.14. *Oranés* J.Condò (que va ser rector de Gavasa), *BCEC* viii, 138.

MENTIONS ANT. 1041: *Aroneners*: Sanahuja, Àger, 320 ss. tot encapçalant el doc. amb la var. *Aroners*. 1066: «--- decimis de *Oronariis*» (id.ib. 334.4 i 2f). 1162: «ecclesiam *Arundinar*» (que convé entendre *-arîos*, més que no pas *arum*, com imprimí Kehr, *Papsturk.* p.377). 1179: eccl. de *Orononers* (en tots dos mss.), id.ib.p.481. 1359: *Oreners* (*CoDoACA* xii, 22); aquesta última és la mateixa forma que consigna J.Condò (resultant d'una metàtesi vocàlica de *aronérs*). Aquesta resulta de l'etim. HARUNDINARIOS, derivat del ll. HARUNDO, -DINIS 'canya' derivat amb un sign. com 'canyars, canyers'. En part, les mencions antigues encara conserven el nom amb la síl·laba interna *-nen-* que després sofrí síncope (*Aronners*); més tard hi hagué també assimilació entre les vocals primera *a-* assimilada a la *o* medial, o bé en part metàtesi entre elles.

També apareix com cogn. «Johan *Oronés*» a Cast. Pna. a. 1588 (Traver, *Antigs.de Cast. Pna.*, p.460).

Del ll. cl. HARUNDINETUM 'canyar', ve el nom mossàrab *L'Anduronet* te. St. Mateu del Maestrat, com he explicat ja s.v. en el vol. ii 181, amb metàtesi *Arondenet* >*Andor*. D'aquí també el nom de la població lombarda *Rondineto*, prov. de Como, a 2 k. de Moncucco, on s'han trobat restes arqueològiques importants (*Mem.d.Accad. dei Lincei*, 1878, 672, 678, 687).

Crec que també deu ser deriv. de HARUNDO, el nom d'un lloc i riuet vigatà *Ornolins* que només conec per un doc. de l'a. 909: «Ausona in locum q.d. *Holosti* --- usque --- Eulosa ['Sat. Creu de Joglars'] --- in Palafols --- torr. *Morgono* --- rivo de Luzanés --- rivo de *Ornolins* --- *Ornolins* ---» (*Dipl.Cat.Vic.* 46, 99): essent nom d'un riuet també li convé un sign. com 'canyers': RIVOS HARUNDININOS>*Orenenins*, dissim. *Or(e)nelins* i amb assimilació *o-é->o-o*. Cf. l'art. *Orlina*.